

N:o 13.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 februari 1906
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion angående lagstadgad stängningstid för handelsbutiker.

(Lagutskottets utlåtande n:o 5).

Till Konungen.

Inom Riksdagen hafva enskilda motionärer ifrågasatt meddelandet af lagbestämmelser angående den dagliga tiden för handelsbutikers stängning.

Det nu rådande tillståndet i fråga om tiden för öppenhållande af minut-handelsbutiker medför enligt Riksdagens åsikt afsevärda olägenheter för såväl butikägare som deras biträden, icke blott beträffande hvilotiden utan jämväl i afseende å tillfälle för ifrågavarande personer att förskaffa sig intellektuell utbildning eller sådan förströelse, som tjänar att befordra deras allmänna välbefinnande så i andligt som kroppsligt hänseende. Därför anser Riksdagen af behovet påkalladt, att åtgärder vidtagas för åvägbringande af ett bättre sakernas tillstånd. I detta afseende framställer sig såsom den närmast liggande och mest tilltalande utvägen, att sådant skedde genom frivillig sammanslutning af dem, som af saken närmast beröras. Men erfarenheten gifver dess värre vid handen, att en tillräckligt omfattande sammanslutning i angifvet syfte ej kan antagas komma till

stånd. Vid sådant förhållande anser Riksdagen tillkomsten af lagbestämmelser för ändamålets vinnande vara både nödig och nyttig. Några betänkligheter mot lagstiftning i den föreslagna riktningen från synpunkten af arbetsgifvares och arbetares själfbestämmanderätt torde desto mindre möta, som redan från nu gällande lag bevis kunna hämtas för lämpligheten i vissa fall af lagbestämmelser rörande användande af den personliga arbetskraften, samt, såvidt det kunnat inhämtas, bland såväl arbetsgifvare som arbetstagare inom minuthandelsyrket det öfvervägande flertalet hyser en allvarlig önskan om lagbestämmelser i det angifna syftet, hvadan den föreslagna lagstiftningen endast för ett fåtal handelsidkare skulle innebära ett ingrepp i deras personliga frihet att utsträcka arbetstiden efter behag, ett ingrepp, hvaraf för öfrigt någon afsevärd olägenhet icke torde kunna befaras. Ej heller från allmänhetens sida kunna, såvidt Riksdagen kan finna, några befogade erinringar göras emot den ifrågasatta lagstiftningen, om densamma blott anordnas så, att behörig hänsyn tages till olika förhållanden i ena eller andra afseendet å olika orter.

Då det gäller spørsmålet, huru en sådan lagstiftning närmare bör anordnas, framträda olika möjligheter. Riksdagen har haft sin uppmärksamhet fästad å de lagar i ämnet, hvilka äro gällande i Tyskland och Norge. Den tyska lagen påbjuder en ovillkorlig stängningstid för alla butiker, utom för särskildt uppräknade fall, samt lämnar dessutom åt de särskilda kommunerna att under vissa förutsättningar bestämma om ytterligare inskränkning af den tid butikerna sålunda få hållas öppna. Lagen gör också i vissa afseenden skillnad mellan samhällen med större och mindre folkmängd. Den norska lagen åter öfverlämnar helt och hållet åt kommunerna själfva att afgöra frågan om införande af viss stängningstid för handelsbutiker.

Ehuru förevarande fråga har sitt hufvudsakligaste intresse för de större stadssamhällena, där den alltjämt växande konkurrensen uppdrifver arbetstiden, håller Riksdagen före, att det icke är lämpligt att lagstifta uteslutande för dessa samhällen eller att öfver hufvud vid en lagstiftning af ifrågavarande art göra åtskillnad på städer och landsbygd.

Då emellertid behofvet af viss stängningstid uppenbarligen är olika för olika orter, synes det Riksdagen lämpligare, att, såsom i Norge, genom lag stadgades, att på orter, där behofvet af en bestämd stängningstid för handelsbutiker särskildt gjorde sig gällande, sådan kunde åvägbringas genom de kommunala myndigheternas försorg. Det synes dock Riksdagen angeläget, att en lag i nu förevarande ämne icke lämnade kommunerna obegränsad beslutanderätt i fråga om stängningstid för handelsbutiker, utan

innehölle — jämte de allmänna förutsättningar, under hvilka en obligatorisk stängningstid för viss ort antingen i fråga om alla eller blott vissa slag af handelsbutiker skulle kunna komma till stånd — stadgande om vissa gränser, inom hvilka kommunens beslutanderätt finge utöfvas, och garantier mot missbruk af densamma. Det kan eljest måhända vara att befara, att den kommunen tillerkända beslutanderätten kan komma att utöfvas i syfte, som icke vore därmed afsedt, eller på ett sätt, som kunde innebära ett verkligt förtryck.

I sammanhang med en lagstiftning angående bestämd stängningstid för handelsbutiker böra enligt Riksdagens åsikt bestämmelser meddelas om gatuhandeln under den tid butikerna skola hållas stängda.

På grund af det anförda hemställer Riksdagen, det täcktes Eders Kungl. Maj:t taga under öfvervägande, huruvida och på hvilka villkor kommun må berättigas att bestämma viss tid, under hvilken inom kommunen belägna handelsbutiker skola hållas stängda, samt för Riksdagen framlägga det förslag till lagbestämmelser, hvartill utredningen kan gifva anledning, äfvensom i sammanhang därmed förslag till erforderliga ändringar i gällande lagstiftning rörande gatuhandeln.

Stockholm den 20 februari 1906.

Med undersåtlig vörtnad.
